

Parlamentul
Republicii Moldova

PGJ-08 nr. 316
02.04.2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea art.13 din Codul Electoral nr.1381/1997

(nr. 236 din 11.06.2020)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii cu privire la actele normative nr.100/2017 și expune următoarele considerente.

I. Observații generale:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul are drept scop includerea Președintelui Republicii Moldova în lista persoanelor, care din momentul înregistrării lor în calitate de concurenți electorali, își suspendă activitatea în funcția pe care o dețin.

3. Autorul relevă în nota informativă, condițiile ce au impus elaborarea proiectului și prezintă argumentele corespunzătoare. Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art.30 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017, autorul menționează că, implementarea proiectului de lege nu necesită cheltuieli financiare suplimentare.

4. Conform prevederilor art.58 din Regulamentul Parlamentului, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

5. Potrivit art. 35 din Legea nr. 100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru cele elaborate de deputați.

6. Ținem să menționăm că, numai în ultima lună (de la 12 mai până în prezent) în procedura legislativă în Parlament au fost înaintate patru proiecte de legi prin care se propune modificarea Codului electoral nr.

1381/1997 (nr. 177 din 12.05.2020, nr. 210 din 28.05.2020, nr. 236 din 11.06.2020 și nr. 263 din 19.06.2020).

În aceste condiții, obiectăm asupra importanței respectării principiului stabilității legislației și predictibilității normelor juridice (art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017) care sunt componentele de bază ale existenței statului de drept, o garanție esențială pentru persoanele din societate, motiv pentru care, inițierea unor noi reglementări ale relațiilor sociale sau modificarea celor existente trebuie să se realizeze printr-un proces adecvat, planificat și coordonat. Modificările frecvente nu sunt binevenite pe motivul instabilității legislative și a securității raporturilor juridice.

7. Totodată, ținând cont de perioada examinării prezentului proiect de lege, este oportun să remarcăm prevederile pct. 65 din Codul bunelor practici în materia electorală (CDL-AD (2002) 23rev), unde **este recomandat de a nu modifica legislația electorală „cu puțin timp (mai puțin de un an) înainte de alegeri. Chiar în absența unei intenții de manipulare, modificările vor fi dictate de interesele iminente ale partidelor politice.”** Cu titlu informativ, reținem că, Parlamentul, prin Hotărârea nr. 65/2020 a stabilit pentru data de 1 noiembrie 2020, data alegerilor Președintelui Republicii Moldova.

II. Observații de conținut și de respectare a cerințelor tehnicii legislative:

1. Conform tehnicii legislative, în denumirea proiectului de lege, cuvintele „și completarea” se vor exclude, deoarece potrivit prevederilor art.62 alin.(1) din Legea nr.100/2017, realizarea modificării actului normativ include și procedura de completare a acestuia.

2. În denumirea proiectului de lege, precum și în partea introductivă a art.I, cuvântul „Electoral” se va scrie cu literă mică.

3. În legea de modificare, articolele se însemnează cu numere ordinare exprimate prin cifre romane și urmate de punct, motiv pentru care, cifrele arabe se vor înlocui cu cifre romane.

4. Reieșind din faptul că Codul electoral nr.1381/1997 a fost modificat după republicare și ținând cont de practica de elaborare a actelor normative, conform căreia, în cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale, acestea primesc numărul articolului, alineatului, după care se adaugă și indicii respectivi, întru respectarea cerințelor tehnicii legislative, propunem o nouă redacție a art.I., precum și a conținutului acestuia:

„Articolul I. - La articolul 13 din Codul electoral nr.1381/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.451-463, art.768), cu modificările ulterioare, alineatul (3) se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:

“a¹⁾ Președintele Republicii Moldova;”

5. În contextul propunerii autorului, menționăm că necesită a fi revăzut și art.123 din Codul electoral, care prevede la alin.(2) că, pînă la validarea mandatului, candidatul ales la funcția de Președinte al Republicii Moldova

prezintă Curții Constituționale confirmarea faptului că nu este membru al vreunui partid politic și nu îndeplinește nicio altă funcție publică sau privată.

6. Atenționăm asupra jurisprudenței Curții Constituționale, care accentuează în hotărârile sale că, potrivit Constituției Republicii Moldova, Președintele reprezintă un organ unipersonal al statului, el nu poate fi plasat într-o ierarhie a autorităților statale, el nu poate concura cu alte autorități, este obligat să acționeze în interesele întregii societăți, și nu ale unei părți a acesteia, ale unui grup sau partid politic, din aceste considerente, Curtea a subliniat, în mod repetat, interdicția de a fi membru de partid pentru Președintele Republicii Moldova. A vedea, hotărârile Curții Constituționale nr.2/2017, nr.28/2017, nr. 35/2017, nr.33/2018.

7. O situație specială se atestă în cazul în care, persoana - candidat la funcția de președinte pentru un al doilea mandat consecutiv, va urma, pe de o parte, să își suspende activitatea (conform prevederilor prezentului proiect de lege), de cealaltă parte, conform art.80 al Constituției, mandatul Președintelui Republicii Moldova durează 4 ani și se exercită de la data depunerii jurământului. **Președintele Republicii Moldova își exercită mandatul pînă la depunerea jurământului de către Președintele nou ales.** Există riscul ca, prevederea propusă prin prezentul proiect să limiteze abilitatea Președintelui de a-și exercita atribuțiile în timpul perioadei electorale. Pentru asigurarea exercitării neîntrerupte a atribuțiilor Președintelui, după cum prevede art.80 din Constituție, era necesar să fie reglementat activitatea acestuia în cazul suspendării activității din momentul înregistrării în calitate de concurent electoral, astfel încît să poată fi executate prevederile constituționale expuse mai sus.

III. Concluzii

În concluzie, menționăm că orice acțiune de asemenea natură trebuie să se întemeieze pe o analiză suficientă, rezervată Curții Constituționale, care ar oferi garanțiile necesare, descrise prin obiectivitate, transparență și profesionalism, ținîndu-se cont de securitatea funcționalității instituției Președinției Republicii Moldova.

Oportunitatea promovării proiectului de lege, ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului, care trebuie să țină cont de securitatea funcționalității instituției Președinției Republicii Moldova.

Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ

Ex. Silvia Cojocari,
tel. 820-576